

Informator

o egzaminie eksternistycznym przeprowadzanym
od sesji jesiennej 2020 r. do sesji zimowej 2022 r.
z zakresu wymagań określonych w podstawie programowej
kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia

Język polski

Informator opracowany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną
we współpracy z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi
w Gdańsku, Jaworznie, Krakowie, Łodzi,
Łomży, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu

WYMAGANIA EGZAMINACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO

WYMAGANIA OGÓLNE

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Zdający rozumie teksty pisemne o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; dostrzega w wypowiedzi trudniejsze zabiegi językowe; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

Zdający stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu kultury wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; poznaje niezbędne dla lektury fakty z historii literatury i innych dziedzin; odczytuje rozmaite sensy dzieła; dokonuje interpretacji porównawczej.

III. Tworzenie wypowiedzi

Zdający buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.

1. Czytanie. Zdający:

- 1) rozpoznaje nadawcę i adresata tekstu;
- 2) rozpoznaje podstawowe cechy gatunkowe tekstu;
- 3) odczytuje sens tekstu w całości, a także jego wydzielonych części (fragmentów) na poziomie dosłownym i przenośnym;
- 4) dokonuje streszczenia tekstu;
- 5) rozpoznaje manipulację językową w tekstach reklamowych oraz w języku polityków i dziennikarzy.

2. Samokształcenie i docieranie do informacji.

Zdający wyszukuje i wykorzystuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury.

3. Świadomość językowa. Zdający:

- 1) wskazuje składowe aktu komunikacji językowej (nadawca, odbiorca, tekst);
- 2) rozpoznaje funkcje tekstu (bez nazywania tych pojęć, np. informatywną, ekspresywną, impresywną, poetycką);
- 3) wskazuje i omawia przykłady odmian terytorialnych, środowiskowych i zawodowych polszczyzny napotkane w czytanych tekstach;
- 4) rozróżnia w czytanych tekstach rodzaje stylizacji językowej (bez konieczności definiowania pojęć, np. archaizację, dialektyzację, kolokwializację) i określa jej funkcje.

4. Wartości i wartościowanie.

Zdający dostrzega związek języka z wartościami oraz to, że stanowi on źródło poznania wartości (takich jak: dobro, prawda, piękno; wiara, nadzieja, miłość; wolność, równość, braterstwo; Bóg, honor, ojczyzna; solidarność, niepodległość, tolerancja).

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

1. Wstępne rozpoznanie. Zdający:

- 1) prezentuje własne przeżycia wynikające z kontaktów z literaturą i ze sztuką;
- 2) określa tematykę i rozpoznaje problematykę utworu.

2. Analiza. Zdający:

- 1) wskazuje zastosowane w utworze podstawowe językowe środki wyrazu artystycznego oraz określa ich funkcje;

2) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania świata przedstawionego i bohatera (bez konieczności definiowania pojęć, np. narracja, fabuła, sytuacja liryczna, akcja).

3. Interpretacja. Zdający:

1) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa – klucze, motto);

2) wykorzystuje w interpretacji utworu podstawowe konteksty (biograficzny i historyczny);

3) rozpoznaje podstawowe motywy (np. ojczyzny, matki, ziemi, wędrówki, ogrodu, pracy, miłości) oraz omawia ich funkcje w utworze.

4. Wartości i wartościowanie.

Zdający dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości narodowe i uniwersalne.

III. Tworzenie wypowiedzi.

1. Pisanie. Zdający:

1) tworzy tekst pisany w następującej formie: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka, podanie, życiorys i CV, list motywacyjny, dedykacja, poprawny pod względem językowym, logicznym i kompozycyjnym;

2) wykonuje różne działania na tekście cudzym (np. streszcza, sporządza konspekt, cytuje).

2. Świadomość językowa. Zdający operuje podstawowym słownictwem z kręgów tematycznych: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka.

LEKTURY

1. Biblia – *Księga Hioba*;
2. Sofokles, *Antygona*;
3. *Bogurodzica*;
4. *Lament świętokrzyski*;
5. Jan Kochanowski – pieśni: *Z Ksiąg pierwszych: Pieśń IX (Chcemy sobie być radzi?)*; *Z Ksiąg wtórych: Pieśń V (Wieczna sromota i nienagrodzona szkoda...)*, *Pieśń XIV (Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie...)*, *Pieśń XXV (Czego chcesz od nas, Panie)*; *Treny (IX, X, XI, XIX)*; *Psalm 130 (W troskach głębokich ponurzony)*;
6. William Szekspir, *Makbet*;
7. Adam Mickiewicz, *Dziady, część III*, *Pan Tadeusz*;
8. Bolesław Prus, *Lalka*;
9. Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
10. Stefan Żeromski, *Echa leśne*;
11. Bruno Schulz, *Sierpień*;
12. Tadeusz Borowski, *U nas w Auschwitzu*;
13. Tadeusz Konwicki, *Kronika wypadków miłosnych*;
14. Albert Camus, *Dżuma*;
15. Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (część I – dotycząca szkoły);
16. Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fr. *Ręka w ogniu*);
17. Czesław Miłosz, *Campo di Fiori*, *Piosenka o końcu świata*;
18. Wisława Szymborska, *Kot w pustym mieszkaniu*, *Sto pociech*;
19. Zbigniew Herbert, *Przesłanie Pana Cogito*, *U wrót doliny*;
20. Tadeusz Różewicz, *Ocalony*, *Walentynki*.

CHARAKTERYSTYKA ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Arkusz egzaminacyjny z języka polskiego składa się z zadań z zakresu odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji, analizy i interpretacji tekstów kultury oraz tworzenia wypowiedzi.

Podstawą konstrukcji zadań z zakresu rozumienia, analizy i interpretacji tekstów kultury mogą być teksty publicystyczne, popularnonaukowe bądź literackie albo ich fragmenty, a także inne teksty kultury (np. dzieła plastyczne, muzyczne, architektoniczne itp.).

Zadania z zakresu tworzenia wypowiedzi polegają na zredagowaniu własnego tekstu użytkowego (np. podania, życiorysu, CV, listu motywacyjnego, dedykacji, ogłoszenia, zaproszenia itp.) oraz wypracowania (np. w formie opowiadania, opisu sytuacji, przeżyć lub przedmiotów, charakterystyki postaci, sprawozdania, rozprawki). Poszczególne zadania oraz temat wypracowania mogą dotyczyć tekstów literackich podanych w spisie lektur zamieszczonym w informatorze. Do tematu mogą być dołączone tekst literacki lub jego fragment bądź inny tekst kultury, np. fotografia, komiks, reprodukcja dzieła sztuki. Wypracowanie (zadanie rozszerzonej odpowiedzi) oceniane jest w odniesieniu do następujących kryteriów: I. Treść, II. Kompozycja, III. Styl, IV. Język, V. Ortografia i interpunkcja.

W arkuszu egzaminacyjnym obok numeru każdego zadania podano liczbę punktów, którą można uzyskać za jego poprawne rozwiązanie.

PRZYKŁADOWY ARKUSZ EGZAMINACYJNY

Przykładowy arkusz egzaminacyjny zawiera instrukcję dla zdającego oraz zestaw zadań egzaminacyjnych. Przykładowe rozwiązania zadań zamieszczonych w arkuszu znajdują się na końcu tej części informatora.

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny
© CKE 2013

PESEL (wpisuje zdający)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

BJP-A1-203

EGZAMIN EKSTERNISTYCZNY Z JĘZYKA POLSKIEGO

BRANŻOWA SZKOŁA I STOPNIA

Czas pracy: 150 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron (zadania 1–23). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Przeczytaj uważnie załączone teksty, a następnie na podstawie tekstów i wiedzy pozatekstowej wykonaj polecenia.
3. Rozwiązania zadań zamieść w miejscu na to przeznaczonym.
4. W zadaniach wielokrotnego wyboru wybierz jedną odpowiedź i podkreśl ją.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie podlegają ocenie.
8. Na karcie punktowania wpisz swój PESEL. Zamaluj pola odpowiadające cyfrom numeru PESEL. Błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz właściwe. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.
9. Pamiętaj, że w przypadku stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych lub zakłócania prawidłowego przebiegu egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym osobom zdającym, przewodniczący zespołu nadzorującego przerywa i unieważnia egzamin eksternistyczny.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie wszystkich zadań można otrzymać łącznie 40 punktów.

Przeczytaj tekst 1. i wykonaj zadania 1.–7.

Tekst 1. *ILE JEST WARTE SZCZĘŚCIE*

Amerykanie skonstruowali „indeks szczęśliwości” określający, w jakiej mierze rozmaite czynniki wpływają na zadowolenie z życia.

Wyniosłem z domu dwie prawdy dotyczące pieniędzy. Rodzice nauczyli mnie, że nie leżą one na ulicy, poza tym – że pieniądze nie dają szczęścia. Dowody na to wydają się niezliczone. Oto np. książkę Walii, gdy odwiedził przytułek dla bezdomnych alkoholików, nawiązał konwersację z niejakim Ivanem Wellsem, który miał nieszczęście wygrać na loterii ponad 200 tys. funtów. Ten pechowiec porzucił wtedy dobrze płatną pracę, jeździł drogimi samochodami, pił znakomite wina i spędzał czas frywolnie. Po roku był wrakiem człowieka, cierpiącym na alkoholizm i manię samobójczą.

Można sądzić, że jego problemem był niedostatek środków na kontynuowanie wybranego stylu życia. Los niektórych milionerów świadczy jednak o tym, że dostęp do dużej gotówki ma podobnie destabilizujący¹ wpływ na psychikę. Tak twierdzi psycholog Jessie O’Neill, która wydała książkę „Złote getto: psychologia bogactwa”. Opisuje w niej psychiczną dolegliwość zwaną affluencją (co znaczy mniej więcej: bogactwica).

Uczeni Jonathan Gardner i Andrew Oswald przeanalizowali dane dotyczące sytuacji materialnej i samopoczucia 10 tys. Brytyjczyków. Wynik – pieniądze przynoszą szczęście, pod warunkiem że jest ich dostatecznie dużo. Jak dużo? Powiedzmy 2,5 mln dolarów. Dopiero taka suma nagle zdobytych pieniędzy może zapewnić trwałą satysfakcję.

Jeszcze ciekawsze były konkluzje² badań, w których Oswald współpracował z Davidem Blanchflowerem. Otóż mimo przeciętnego wzrostu realnych dochodów amerykańskiej rodziny odsetek ludzi określających siebie jako bardzo szczęśliwi spadł. Jakie czynniki mogą wyjaśnić ten zadziwiający spadek ich dobrego samopoczucia?

Porównanie rozmaitych czynników oznacza, że przypisujemy im wartości liczbowe. Uczeni podjęli się żmudnego zadania: finansowego oszacowania okoliczności mających wpływ na samopoczucie, i doszli do następujących wniosków: udane małżeństwo warte jest 100 tys. rocznie i tyleż tracą w „szczęśliwych pieniądzach” rozwodnicy i wdowcy; utrata pracy poważnie pogarsza samopoczucie – równoważność 60 tys. dolarów... Generalny wniosek uczonych: za utratę poczucia szczęścia Amerykanów nie były odpowiedzialne dodatkowe pieniądze. Po prostu tych pieniędzy było za mało, by skompensować inne straty.

Na podstawie: Krzysztof Szymborski, *Ile jest warte szczęście*, „Polityka”, 15 września 2001.

Zadanie 1. (0–1)

Podaj, jakie przekonania na temat pieniędzy autor wyniósł z domu rodzinnego.

.....
.....

Zadanie 2. (0–1)

Na podstawie akapitów 2. i 3. wyjaśnij znaczenie terminu *affluenza*.

.....
.....

¹ Destabilizacja – utrata, zachwianie równowagi, trwałości; brak stabilizacji.

² Konkluzja – wynik rozumowania; wniosek.

Zadanie 3. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wśród czynników wpływających na zadowolenie z życia autor nie wymienia

- A. dodatkowych pieniędzy.
- B. udanego małżeństwa.
- C. sprawności fizycznej.
- D. dobrej pracy.

Zadanie 4. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wyrazem o znaczeniu przeciwnym do użytego w akapicie 2. rzeczownika *pechowiec* jest rzeczownik

- A. *nieudacznik*.
- B. *szczęściarz*.
- C. *spryciarz*.
- D. *niezgula*.

Zadanie 5. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Znaczenie użytego w akapicie 1. przysłowka *frywolnie* można znaleźć w słowniku

- A. wyrazów bliskoznacznych.
- B. języka polskiego.
- C. frazeologicznym.
- D. ortograficznym.

Zadanie 6. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Użyty w ostatnim akapicie tekstu cudzośćłów

- A. jest sygnałem użycia słów zapożyczonych z języka obcego.
- B. jest sygnałem użycia przenośni.
- C. służy do wyodrębnienia motta.
- D. służy do wyodrębnienia czyjejs wypowiedzi.

Zadanie 7. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Tekst Krzysztofa Szymborskiego ma charakter

- A. publicystyczny.
- B. reklamowy.
- C. naukowy.
- D. urzędowy.

Przeczytaj tekst 2. i wykonaj zadania 8.–13.

Tekst 2. *SĄ NA TYM ŚWIECIE RZECZY* (fragment piosenki)

Nie przepowiadam z fusów,
nie jestem chiromantą³,
lecz czuję to głęboko,
co powiem tu dyszkantem⁴.

Pieniądze, ach, pieniądze,
wielkie, wielkie żądze,
kariera, sława, blaski,
oklaski, ach, oklaski –
to tylko są obrazki.
Kariera, sława, blaski,
oklaski, ach oklaski –
to tylko są obrazki.

Nie dajmy się oszukać,
nie dajmy się ogłupić,
są na tym świecie rzeczy,
są na tym świecie rzeczy,
których nie można kupić.

Stanisław Sojka, *Są na tym świecie rzeczy*, www.tekstowo.pl

Zadanie 8. (0–1)

Podaj znaczenie przerośni użytej w tekście: *Kariera, sława [...] to tylko są obrazki.*

.....
.....

Zadanie 9. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Poglądy osoby mówiącej w tekście 2. na temat wartości życiowych są wynikiem

- A. wewnętrznego przekonania.
- B. doświadczeń wielu ludzi.
- C. szkolnej edukacji.
- D. chiromancji.

Zadanie 10. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Podmiot liryczny wiersza ujawnia się w słowach:

- A. *Pieniądze, ach, pieniądze.*
- B. *są na tym świecie rzeczy.*
- C. *lecz czuję to głęboko.*
- D. *to tylko są obrazki.*

³ Chiromanta – człowiek zajmujący się chiromancją, wróżący z linii rąk.

⁴ Dyszkant – najwyższy głos w zespole chóralnym, sopran.

Zadanie 11. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Słowa *Nie dajmy się oszukać* pełnią w tekście Stanisława Sojki funkcję

- A. zakazu. C. apelu.
B. morału. D. tezy.

Zadanie 12. (0–1)

Uzupełnij zdania. Wybierz odpowiedź A lub B oraz C lub D.

Adresatem wypowiedzi podmiotu mówiącego jest **A/B**, o czym świadczy wypowiedź **C/D**.

- A. konkretna osoba C. *czuję to głęboko*
B. zbiorowość D. *nie dajmy się ogłupić*

Zadanie 13. (0–2)

Oceń prawdziwość informacji dotyczących tekstu 2. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

W utworze występują wyczenia.	P	F
Utwór jest podzielony na wersy.	P	F
Utwór jest przykładem epiki.	P	F
Utwór jest zrytmizowany.	P	F

Przeczytaj tekst 3. i wykonaj zadania 14.–21.

Tekst 3. *TUITAM*

„[...] I ja miałbym tam wracać?... Po co?... Tu przynajmniej mam naród żyjący wszystkimi zdolnościami, jakimi obdarowano człowieka. Tu [...] wysuwają się naprzód istotne siły: praca, rozum, wola, twórczość, wiedza, nawet piękność i zręczność, a nawet choćby szczerze uczucie. Tam zaś praca staje pod prężaniem, a triumfuje rozpusta! Ten, kto dorabia się majątku, nosi tytuł sknery, kutwy, dorobkiewicza; ten, kto go trwoni, nazywa się: hojnym, bezinteresownym, wspaniałomyślnym... Tam prostota jest dziwactwem, oszczędność wstydem, uczoność równoznaczny z obłudą, artyzm symbolizuje się dziurawymi łokciami. Tam, chcąc zdobyć miano człowieka, trzeba posiadać albo tytuł z pieniędzmi, albo talent wciskania się do przedpokojów. I ja bym tam miał wracać?...”[...] Zdawało mu się, że szmer uliczny za jego oknami rozszerza się i potęguje ogarniając cały Paryż, Francję i Europę. I że wszystkie głosy ludzkie zlewają się w jeden ogromny okrzyk: „Sława!... sława!... sława!...” „Oszalałem?” – mruknął. Szybko rozpiął kamizelkę i wydobywszy spod koszuli złoty medalion otworzył go. Skrawek metalu, podobnego do mosiądzu i lekkiego jak puch, był na swoim miejscu. Geist nie łudził go; droga do olbrzymiego wynalazku była na oścież otwarta. „Zostaję! – szepnął. – Bóg ani ludzie nie przebaczyliby mi zaniedbania podobnej sprawy”. Mrok już zapadał. Wokulski zaśwycił gazowe lampy nad stołem, wydobył papier i pióro i zaczął pisać: „Mój Ignacy! Chcę pogadać z tobą o bardzo ważnych rzeczach, a ponieważ do Warszawy już nie wrócę, proszę cię więc, ażebyś jak najspieszniej...”

Bolesław Prus, *Lalka*, t. II, Warszawa 1982.

Zadanie 14. (0–1)

Uzupełnij poniższe zdanie – wpisz odpowiednie nazwy miast.

W zamieszczonym fragmencie *Lalki* Bolesława Prusa słowo **tu** oznacza,
a słowo **tam** oznacza

Zadanie 15. (0–1)

Uzupełnij zdanie – wybierz spośród określeń zamieszczonych w ramce trzy właściwe nazwy ludzkich cech.

hojność, wspaniałomyślność, lenistwo, pracowitość, mądrość, skąpstwo, kreatywność

Stanisław Wokulski zauważył, że **tu** ceni się takie cechy, jak:
.....

Zadanie 16. (0–2)

Rozstrzygnij, co zdaniem Wokulskiego ocenia się **tam** pozytywnie, a co – negatywnie. Wybierz P w przypadku oceny pozytywnej, lub N – w przypadku negatywnej.

trwonienie majątku	P	N
oszczędność	P	N
uczoność	P	N
prostota	P	N
rozpusta	P	N
artyzm	P	N

Zadanie 17. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wokulski uważał, iż upodobania ludzi *tam* i *tu* są

- A. nieco odmienne.
- B. zupełnie różne.
- C. takie same.
- D. podobne.

Zadanie 18. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Wyrazy *tu* oraz *tam* to

- A. przysłówki.
- B. przyimki.
- C. spójniki.
- D. zaimki.

Zadanie 19. (0–1)

Zaznacz poprawne dokończenie zdania.

Człowieka określanego w tekście mianem sknery najlepiej charakteryzuje związek frazeologiczny

- A. *ma węża w kieszeni.*
- B. *ma głowę na karku.*
- C. *ma kogoś w garści.*
- D. *ma związane ręce.*

Zadanie 20. (0–2)

Nazwij środki stylistyczne zastosowane przez Bolesława Prusa w przytoczonym tekście.

Cytat	Nazwa środka stylistycznego
<i>Tam praca staje pod pręgierzem [...].</i>	
<i>Skrawek metalu [...] lekkiego jak puch [...].</i>	

Zadanie 21. (0–2)

Na podstawie wiedzy o bohaterze *Lalki* Bolesława Prusa dokończ zdania odpowiednimi argumentami.

Wokulskiego można nazwać pozytywistą, ponieważ

.....

Wokulskiego można nazwać romantykiem, ponieważ

.....

BRUDNOPIS

PRZYKŁADOWE ROZWIĄZANIA ZADAŃ ZAMIESZCZONYCH W ARKUSZU EGZAMINACYJNYM

Nr zad.	Poprawne rozwiązanie zadania
1.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Rodzice nauczyli autora, że pieniądze nie leżą na ulicy i nie dają szczęścia.</i> ▪ <i>Dzięki rodzicom autor dowiedział się, że potrzeba sporo wysiłku, żeby zarobić pieniądze, ale są w życiu rzeczy od nich ważniejsze, bo pieniądze nie dają szczęścia.</i> ▪ <i>„że nie leżą one na ulicy, poza tym – że pieniądze nie dają szczęścia.”</i>
2.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Affluenza to problem bogatych, którzy mimo posiadanych pieniędzy nie są ani spokojni, ani szczęśliwi.</i> ▪ <i>Affluenza to psychiczna dolegliwość. Dotyka ona ludzi bogatych lub tych, którzy na przykład wygrali pieniądze na loterii.</i>
3.	C. sprawności fizycznej.
4.	B. szczęściarz.
5.	B. języka polskiego.
6.	B. sygnalizuje użycie przenośni.
7.	A. publicystyczny.
8.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Kariera i inne przyjemne rzeczy kiedyś przeminą, nie będą trwać wiecznie.</i> ▪ <i>„Obrazki” odczytałam jako coś przemijającego, a więc iluzorycznego.</i> ▪ <i>Kariera i sława są jak obrazki życia, a nie samo życie, czyli są czymś nieprawdziwym, a więc – bez wartości.</i>
9.	A. wewnętrznego przekonania.
10.	C. <i>lecz czuję to głęboko.</i>
11.	C. apelu.
12.	B. zbiorowość. D. <i>nie dajmy się ogłupić.</i>
13.	P, P, F, P
14.	[...] słowo <i>tu</i> oznacza Paryż, a słowo <i>tam</i> oznacza Warszawę.
15.	<i>pracowitość, mądrość, kreatywność</i>
16.	trwonienie majątku – ocena pozytywna; oszczędność – ocena negatywna; uczoność – ocena negatywna; prostota – ocena negatywna; rozpusta – ocena pozytywna; artyzm – ocena negatywna
17.	B. zupełnie różne.
18.	D. zaimki.
19.	A. <i>ma węża w kieszeni.</i>
20.	<i>Tam praca staje pod pręgierzem [...].</i> – metafora/przenośnia lub: ożywienie/animizacja/personifikacja <i>Skrawek metalu [...] lekkiego jak puch [...].</i> – porównanie
21.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Wokulskiego można nazwać pozytywistą, ponieważ pomógł potrzebującym, np. Wysockiemu. Wokulskiego można nazwać romantykiem, ponieważ myślał o Izabeli tak, jak romantycy myśleli o kobietach (tzn. że jest ona aniołem).</i> ▪ <i>Wokulskiego można nazwać pozytywistą, ponieważ był człowiekiem pracy społecznie użytecznej. Wokulskiego można nazwać romantykiem, ponieważ walczył jako powstaniec o wolną ojczyznę.</i>

22.	<p>Przykładowe odpowiedzi:</p> <p style="text-align: right;"><i>Kraków, 20 lipca 2018 r.</i></p> <p><i>Drogi Mateuszu, z okazji dwudziestych urodzin życzę Ci spełnienia najskrytszych marzeń oraz powodzenia w życiu. Tak jak dotąd – kieruj się nie tylko własnym dobrem, lecz także dobrem ludzi, którzy Cię otaczają. Ściskam Cię serdecznie – Karolina</i></p> <p><i>Aniu, ta książka jest o dziewczynie tak dzielnej jak Ty, skutecznie walczącej o prawa krzywdzonych zwierząt. W dniu osiemnastych urodzin przyjmij prośbę, życzenia wytrwałości i determinacji w pracy wolontariuszki, byś nigdy nie zwątpiła, że psy i koty to nasi mniejsi bracia. Marek</i></p> <p style="text-align: right;"><i>Warszawa, 10.06.2018 r.</i></p>
23.	<p>Przykładowa rozprawka:</p> <p><i>Literatura od wieków towarzyszy ludziom w ich dążeniu do szczęścia. Bohaterowie literaccy różnie je sobie wyobrażają: jedni są przekonani, że uszczęśliwi ich spełniona miłość, inni, że dokona tego Bóg, jeszcze inni lokują swoje szczęście w upragnionym zawodzie. Czy można więc uogólnić i odpowiedzieć na pytanie, co ludzie traktują jako źródło szczęścia? Myślę, że nie. Wydaje mi się, że ludzie tego źródła upatrują w różnych wartościach.</i></p> <p><i>Bohater komedii Moliera „Skąpiec” uważał, że pieniądze są gwarancją szczęścia. Zabiegał wyłącznie o nie. Troszczył się o bezpieczeństwo szkatułki. Obsesyjnie obawiał się jej kradzieży. Nie przejmował się za to losem swojej rodziny: syna Kleanta i córki Marianny. Nie obchodziły go ich uczucia. Ważne było jedynie, aby w związku z ich miłosnymi wyborami nie ponieść żadnych kosztów, jak najwięcej zyskać. Harpagon nie zmienia zdania, na końcu utworu tuli szkatułkę z pieniędzmi.</i></p> <p><i>Molier liczy jednak na rozsądek odbiorców swojej komedii. Kpi ze skąpca i pragnieniu bogactwa przeciwstawia inne, cenniejsze wartości: miłość, wierność, rodzinę.</i></p> <p><i>Stanisław Wokulski, bohater „Lalki” Prusa, sądził, że uszczęśliwić może go tylko kobieta, Izabela Łęcka. Miłości do niej podporządkował całe życie. To dla niej zdobył i trwonął majątek. Przebywał w salonach arystokracji, chociaż jej wcale nie cenił. Z powodu miłosnych rozczarowań próbował popełnić samobójstwo. Stracił zainteresowanie nauką i wiedzą. Marzył o wspólnym życiu z Izabelą, idealizował ją. Jego historia, choć pokazuje piękno miłości, może być przestrogą przed rozczarowaniami, jakie to uczucie ze sobą niesie.</i></p> <p><i>Omówione przeze mnie przykłady literackie ilustrują prawdę, że choć niemal wszyscy ludzie dążą w swoim życiu do szczęścia, to różnie je sobie wyobrażają. To, co uszczęśliwiała Harpagona, nie miało znaczenia dla Wokulskiego. To, o czym marzył Wokulski, Harpagon lekcewał zupełnie.</i></p>